

Pradžią>Kreipimasis į teismą>Teisinė pagalba

Teisinė pagalba

Austrija

1 Kokios išlaidos yra susijusios su teismo procesu ir kas paprastai turi jas padengti?

Civiliniame procese susidaro teismo išlaidų ir šalys taip pat gali patirti išlaidų dėl užmokesčio ekspertams, vertėjams žodžiu ir liudytojams, šalių ir teismo skirtų įgaliotinių (vok. *Kuratoren*, jie skiriami šalims, kurios nedalyvauja procese arba kurioms reikia įgaliotinio) atvykimo išlaidų ir išlaidų, susijusių su viešais skelbimais ir advokato atstovavimu. Kiekviena šalis savo išlaidas iš pradžių sumoka pati; tačiau civilinę bylą pralaimėjusi šalis privalo atlyginti bylą laimėjusios šalies išlaidas.

2 Kas konkrečiai yra teisinė pagalba?

Nepakankamai lėšų turinti šalis pradėdama civilinį procesą arba bet kuriuo proceso etapu gali prašyti teisinės pagalbos (Austrijos civiliniame procese teisinė pagalba vadinama *Verfahrenshilfe*). Priklausomai nuo prašymo, teisinė pagalba gali būti skiriama visiškai arba iš dalies atleidžiant nuo teismo mokesčių ir kitų 1 punkte nurodytų mokesčių bei išlaidų, taip pat nemokamai skiriant advokatą.

Jeigu skiriamas advokatas, teisinė pagalba taip pat apima advokato konsultacijas iki proceso.

3 Ar turiu teisę gauti teisinę pagalbą?

Teisinė pagalba skiriama tik tuo atveju, jeigu atitinkama šalis, atsižvelgiant į jos pajamas, turtą ir išlaikymo prievoles, neišgali sumokėti 1 punkte išvardytų išlaidų (arba jų dalies), nemažindama išteklių, reikalingų kukliam pragyvenimo lygiui išlaikyti.

Teisinė pagalba neskiriama, jeigu atrodo, kad planuojamas ieškinys arba atsiliepimas į jį yra akivaizdžiai nerimti arba neturima jokių perspektyvų laimėti.

4 Ar teisinė pagalba teikiama visų rūšių bylose?

Teisinė pagalba skiriama visuose civilinių ir komercinių bylų teismo procesuose, pilietybės ar gyvenamosios vietos reikalavimai pareiškėjui netaikomi.

Kai teisinė pagalba skiriama pradiniam procese (vok. *Titelverfahren*), ji teikiama ir vykdymo proceso (*Vollstreckungsverfahren*) metu. Šalis, kuriai dėl konkretaus ginčo buvo skirta teisinė pagalba kitoje ES valstybėje narėje, taip pat turi teisę Austrijoje gauti teisinę pagalbą procese, susijusiame su toje byloje priimto teismo sprendimo pripažinimu ir vykdymu.

5 Ar yra specialių procedūrų, taikomų ypatingais atvejais?

Ne, tačiau jeigu skubiu atveju (pvz., dėl teisinio atstovavimo, kai skiriamos laikinosios apsaugos priemonės) pateikiamas teisinės pagalbos prašymas, teismas privalo nuspręsti itin greitai. Jeigu bylą nagrinėjantis teismas kaip teisinę pagalbą skiria advokatą, kompetentinga advokatūra advokatą pareiškėjo atstovu paskiria per keletą dienų.

6 Kur galiu gauti teisinės pagalbos prašymo formą?

Austrijoje atitinkamą formą (vok. *ZPForm 1*) galima asmeniškai pasiimti bet kuriame pirmosios instancijos teisme (apylinkės teisme (vok. *Bezirksgericht*), federalinės žemės teisme (*Landesgericht*)) arba jos raštu paprašyti iš atitinkamo teismo. Tačiau ši forma taip pat prieinama internetu

<https://portal.justiz.gv.at/at.gv.justiz.formulare/Justiz/Verfahrenshilfe.aspx> ir tam tikruose Austrijos konsulatuose. Formą naudoti privaloma.

7 Kokius dokumentus reikia pateikti kartu su teisinės pagalbos prašymo forma?

Turi būti tiksliai užpildyta teisinės pagalbos prašyme (*ZPForm 1*) išdėstyta turto deklaracija, apimanti turto (pajamų ir turto, pvz., nekilnojamojo turto, banko sąskaitų balanso, draudimo liudijimų ir kt.) ir įsipareigojimų (išlaikymo prievolių ir kt.) sąrašą ir informaciją apie asmenį ir jo gyvenamąją aplinką. Jei įmanoma, turėtų būti pridedami atitinkami dokumentai. Už neteisingos ar neišsamos informacijos pateikimą turto deklaracijoje skiriama bauda, gali kilti civilinė atsakomybė už padarytą žalą ir gali būti pradedamas baudžiamasis persekiojimas už sukčiavimą.

8 Kam turiu pateikti teisinės pagalbos prašymą?

Teisinės pagalbos prašymas (*ZPForm 1*) turi būti pateikiamas raštu arba žodžiu bylą nagrinėjančiam pirmosios instancijos teismui, kuris nuspręs, ar teisinė pagalba bus skiriama, ar prašymas bus atmetamas. Tačiau šalis savo teisinės pagalbos prašymą taip pat gali pateikti žodžiu savo gyvenamosios vietos Austrijoje apylinkės teismui, net jeigu tas apylinkės teismas nėra kompetentingas priimti sprendimo dėl ginčo, jeigu bylą nagrinėjančio teismo buveinė nepriklauso teisminei apylinkėi, kurioje gyvena šalis. Tuo atveju prašymas bus perduotas kompetentingam teismui.

9 Kaip sužinoti, ar turiu teisę į teisinę pagalbą?

Dėl teisinės pagalbos prašymo nuspręs teismas. Nutartis bus nusiųsta pareiškėjui.

10 Ką turėčiau daryti, jei turiu teisę į teisinę pagalbą?

Jeigu teismas nusprendė, kad, kaip teisinė pagalba, be kita ko, bus skiriamas advokatas, ir jau nustatyta advokato tapatybė (žr. atsakymą į 11 klausimą), tiksliausia su tuo asmeniu susisiekti.

Apskritai leidimą atstovauti turinčio teisės specialisto (advokato arba notaro) teisinę konsultaciją gauti rekomenduojama iki teismo proceso pradžios.

Vis dėlto, jeigu šaliai neatstovauja advokatas (o pagal įstatymą nereikalaujama, kad asmeniui atstovautų advokatas), šalis taip pat gali pareikšti ieškinį ir pateikti visus kitus ne teismo posėdyje reikalaujamus prašymus, pareiškimus ir pranešimus žodžiu apylinkės teismui, kuris yra kompetentingas nagrinėti atitinkamą bylą, arba savo gyvenamosios vietos apylinkės teismui.

11 Kas parinks man advokatą, jei turiu teisę į teisinę pagalbą?

Jeigu teismas nusprendė, kad, kaip teisinė pagalba, be kita ko, bus skiriamas advokatas, vietinė advokatūra parinks advokatą abėcėlės tvarka iš savo narių. Tačiau pareiškėjas gali pasiūlyti konkretų advokatą. Nors šis pasiūlymas vietinei advokatūrai nėra privalomas, pagrįstas pasiūlymas paprastai priimamas (jeigu, pavyzdžiui, advokatas sutinka ir yra jau susipažinęs su byla).

12 Ar teikiant teisinę pagalbą padengiamos visos teismo proceso išlaidos?

Savo nuožiūra teismas gali skirti visapusišką teisinę pagalbą arba, priklausomai nuo pareiškėjo finansinės padėties ir atsižvelgiant į tikėtinas išlaidas, gali atleisti jį tik nuo tam tikrų mokesčių. Teisinė pagalba gali apimti:

laikiną atleidimą nuo teismo mokesčių, užmokesčio liudytojams ir ekspertams, būtinųjų viešų skelbimų išlaidų, įgaliotinio išlaidų ir įgaliotinio ar advokato piniginių išlaidų mokėjimo; atleidimą nuo priešingos šalies išlaidoms padengti skirto užstato įmokėjimo;

teismo darbuotojo arba, prireikus, advokato atstovavimą;

būtinųjų atvykimo išlaidų, kurias šalis patiria, kad būtų išklausa ar paaiškintų faktines aplinkybes bylą nagrinėjančiame teisme, kompensavimą.

Tačiau jeigu teismas priima jums nepalankų sprendimą, turėsite kompensuoti bylą laimėjusios šalies patirtas proceso išlaidas.

13 Kas padengia kitas išlaidas, jei turiu teisę gauti tik ribotą teisinę pagalbą?

Jeigu patiriate kitų būtinųjų išlaidų, kurių pagal teismo nutartį paskirta teisinė pagalba neapima, jas turėsite padengti pats, bent jau laikinai. Vis dėlto civilinę bylą pralaimėjusi šalis galiausiai turi kompensuoti priešingos šalies išlaidas proporcingai atmetamai ieškinio daliai (jeigu, pavyzdžiui, patenkinama du trečdaliai ieškovo ieškinio, o vienas trečdalis ieškinio atmetama, atsakovas paprastai padengia savo paties išlaidas ir kompensuoja vieną trečdalį būtinųjų ieškovo išlaidų).

14 Ar teisinė pagalba taip pat apima apeliacinius skundus?

Teisinė pagalba apima visus proceso etapus iki ginčo užbaigimo (ir visą vykdymo procesą, kuris vėliau gali būti pradėtas). Todėl teisinė pagalba apima ir galimus apeliacinius skundus (ar apeliacinį procesą).

15 Ar teisinė pagalba gali būti nutraukta nesibaigus teismo procesui (arba net atšaukta po teismo proceso)?

Teismas turi paskelbti, jog teisinė pagalba nebeteikiama, jeigu paaiškėja, kad sąlygos, kuriomis teisinė pagalba iš pradžių buvo skirta, nebevykdomos (jeigu pasikeičia šalies finansinės aplinkybės arba bet kuris vėlesnis ieškinys arba atsiliepimas į ieškinį atrodo akivaizdžiai nerimtas arba neturintis perspektyvų laimėti), arba teismas turi atšaukti teisinę pagalbą, jeigu gali būti įrodyta, kad teisinės pagalbos skyrimo reikalavimai nebuvo įvykdyti tuo metu, kai ji buvo skirta. Pastaruoju atveju šalis turi grąžinti gautas sumas ir sumokėti jai skirtam advokatui pagal jo tarifą.

Šalis, kuri per trejus metus nuo proceso pabaigos įgyja pakankamai finansinių išteklių, privalo teisinę pagalbą grąžinti, jeigu ji tai gali padaryti nemažindama išteklių, būtinų kukliam pragyvenimo lygiui išlaikyti. Siekdamas įvertinti šalies finansinę padėtį, teismas pareikalauja, kad ji pateiktų naujausią turto deklaraciją (paprastai *ZPForm 1* formos dokumentą praėjus tam tikram laikui nuo proceso pabaigos). Jeigu teismui laiku nepateikiama turto deklaracija su reikiama dokumentais, teisinė pagalba gali būti atšaukta ir atitinkamas sumas teks grąžinti.

16 Ar galiu apskųsti atsisakymą suteikti teisinę pagalbą?

Apeliacinį skundą, kuriuo apskundžiama nutartis atsisakyti skirti teisinę pagalbą, galima pateikti antrosios instancijos teismui, kuris turi priimti galutinę nutartį. Tolesnio kasacinio skundo Aukščiausiam Teisingumui (vok. *Oberster Gerichtshof*) pateikti negalima.

Paskutinis naujinimas: 05/06/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.